

Toestand van het watersysteem

8 februari 2024

Documentbeschrijving

Titel

Toestand van het watersysteem - 8 februari 2024

Samenstellers

VMM

Kern Beheer en Investerings Waterlopen, Kern Planning Integraal Waterbeleid

Inhoud

De VMM rapporteert maandelijks over de kwantitatieve toestand van de watersystemen onder haar bevoegdheid: de onbevaarbare waterlopen en het freatisch grondwater. Ook de meteorologische situatie wordt besproken aangezien deze een directe invloed heeft op de kwantitatieve toestand van het watersysteem. Bijzondere aandacht wordt besteed aan hydrologische extremen (overstromingen en droogtes) en afwijkingen (anomalieën) t.o.v. de historisch normale toestand. Waar mogelijk schatten we de verwachte evolutie van de indicatoren in.

Het actueel risico op overstromingen of droogte wordt bepaald door een combinatie van het *potentieel* risico (of hoe abnormaal nat of droog de huidige situatie al is) en het *acuut* risico (of het effect van de verwachte neerslaghoeveelheden). Het actuele risico op overstromingen en droogte, en voorspellingen voor de korte termijn (48u) en lange termijn (10 dagen) worden continu opgevolgd en kunnen geraadpleegd worden op waterinfo.be.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2024), Toestand van het watersysteem - 8 februari 2024.

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Inhoud

1	Meteorologie	4
1.1	Neerslag	4
1.1.1	Waarnemingen	4
1.1.2	Voorspellingen	8
1.2	Neerslagtekort	12
2	Hydrologie	13
2.1	Bodemverzadiging	13
2.2	Freatisch grondwater	15
2.2.1	Historische vergelijking	15
2.2.2	Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?	20
2.2.3	Worden er volgende maand zeer hoge of zeer lage freatische grondwaterstanden verwacht?	21
2.3	Debieten onbevaarbare waterlopen	22
2.3.1	Waarnemingen	22
2.3.2	Voorspellingen	24
3	Samenvatting	24

Figuren

1	Neerslagtotalen	5
2	Neerslagtotalen eerste week januari 2024	6
3	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de SPI	7
4	Voorspelde neerslag	8
5	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI	9
6	Spreiding op de SPI1 voorspelling	10
7	Spreiding op de SPI3 voorspelling	11
8	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	13
9	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	14
10	Absolute toestand van de freatische grondwaterstand.	16
11	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand.	18
12	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 - 01/01/2024).	19
13	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de freatische grondwaterstanden.	20
14	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer hoge freatische grondwaterstanden.	21
15	Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
16	Percentielwaarden van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
17	Waargenomen debiet en basisdebiet.	23

1 Meteorologie

1.1 Neerslag

1.1.1 Waarnemingen

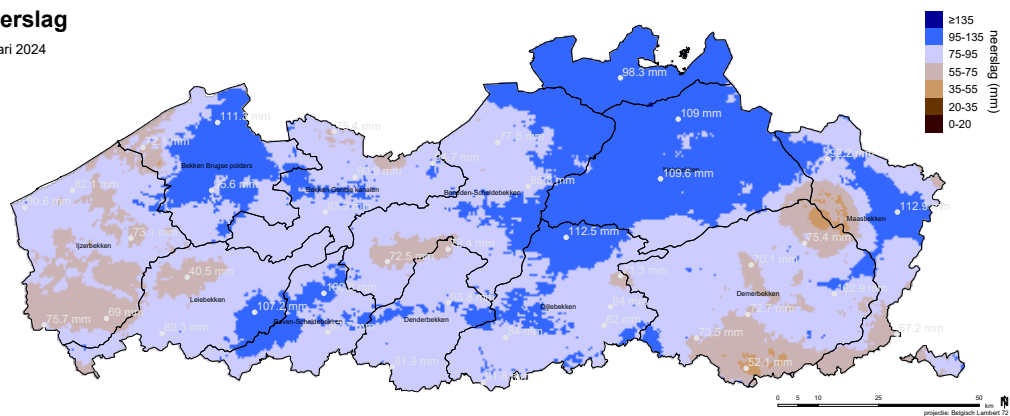
Ondanks haar zeer natte start was januari uiteindelijk een doorsnee maand, ook voor wat neerslag betreft (KMI). De neerslagkaart van de voorbije maand ([Figuur 1](#)) toont een gevarieerd neerslagbeeld: de bekkens van de Nete, de Maas en de Brugse Polders tekenen zich wat natter af dan normaal; de hoeveelheid neerslag die in het IJzerbekken en het zuidelijke Demerbekken viel, zit dan weer rond of net onder de normale waarde.

De neerslag van januari viel voornamelijk in de eerste week van de maand. Toen viel op sommige plaatsen meer neerslag dan wat we normaal in een volledige maand januari verwachten ([Figuur 2](#)).

Voor de volledige maand januari noteerde het KMI in Ukkel 82,0 mm neerslag; dit is 109% van de normale waarde van 75,5 mm voor januari (periode 1991-2020). De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk variëren tussen 40,5 mm (Roeselare) en 112,9 mm (Neeroeteren), met een gemiddelde over de stations van 85,2 mm (113 % van het klimatologische gemiddelde in Ukkel) ([Figuur 1](#)).

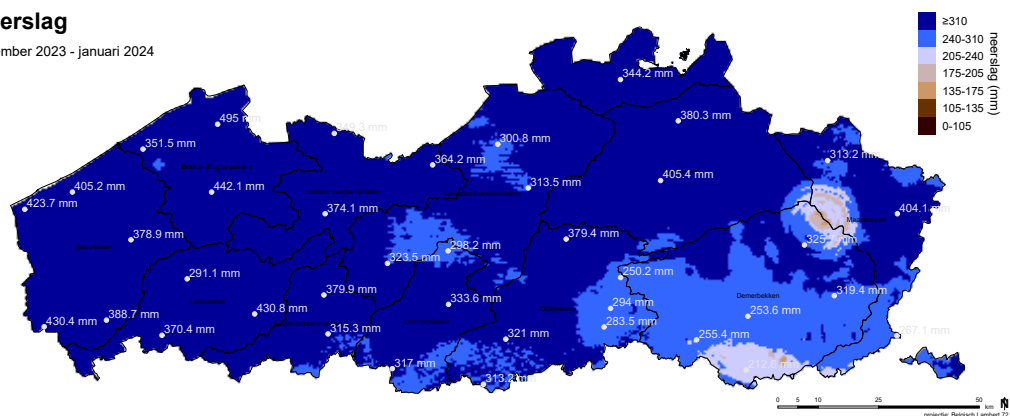
Neerslag

januari 2024

Neerslag

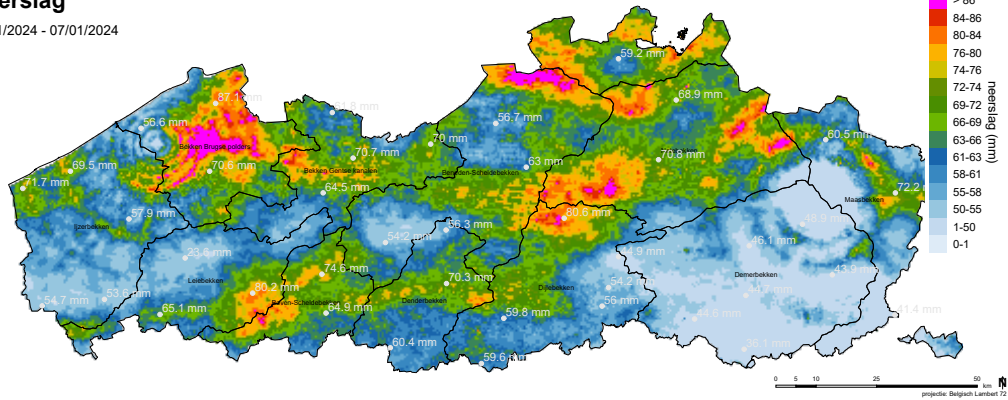
november 2023 - januari 2024

Figuur 1: Neerslagtotalen voor de voorbije maand, resp. voorbije 3 maanden op basis van het Vlaamse neerslagradarcomposiet (achtergrond) en VMM-pluviometernetwerk (punten).

Neerslag

01/01/2024 - 07/01/2024

Figuur 2: Neerslagtotalen voor de aggregatieperiode 01/01/2024 - 07/01/2024 op basis van het Vlaamse neerslag-radarcomposiet (achtergrond) en VMM-pluviometernetwerk (punten).

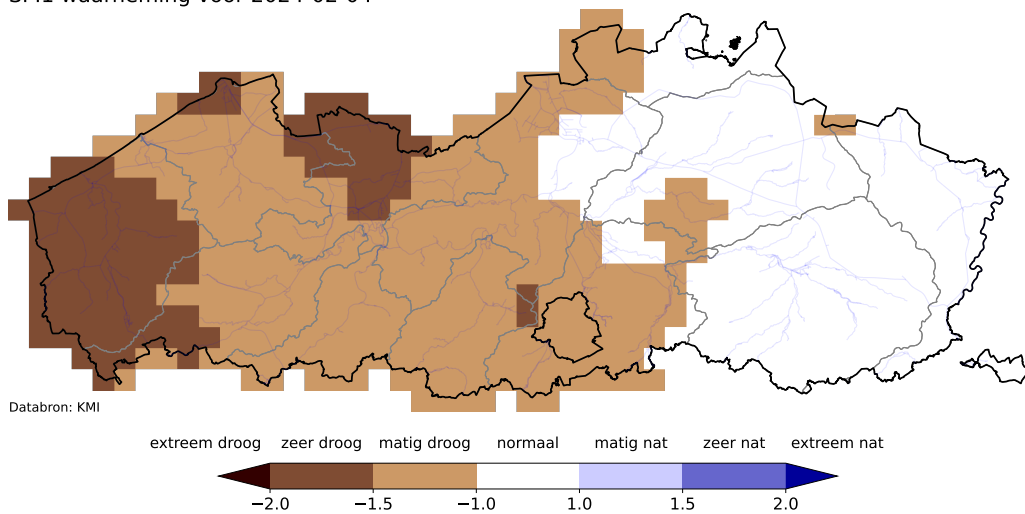
De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk van de voorbije 3 maanden (november t.e.m. januari) tonen dat enkel in het uiterste zuiden van het Demerbekken een min of meer normale hoeveelheid neerslag viel. In de rest van Vlaanderen viel beduidend meer neerslag, met op sommige meetplaatsen in West-Vlaanderen tot meer dan het dubbele van normaal. De metingen variëren tussen 212,6 mm (Niel-bij-Sint-Truiden) en 495,0 mm (Dudzele) en zitten met een gemiddelde van 343,6 mm op 144 % van het klimatologisch normaal te Ukkel (239,1 mm voor de periode november-januari, referentieperiode 1991-2020, bron: KMI).

De afgebeelde neerslagkaarten zijn aangemaakt op basis van het Vlaamse neerslag-radarcomposiet, gecalibreerd met de overeenkomstige neerslagtotalen van het VMM-pluviometernetwerk.

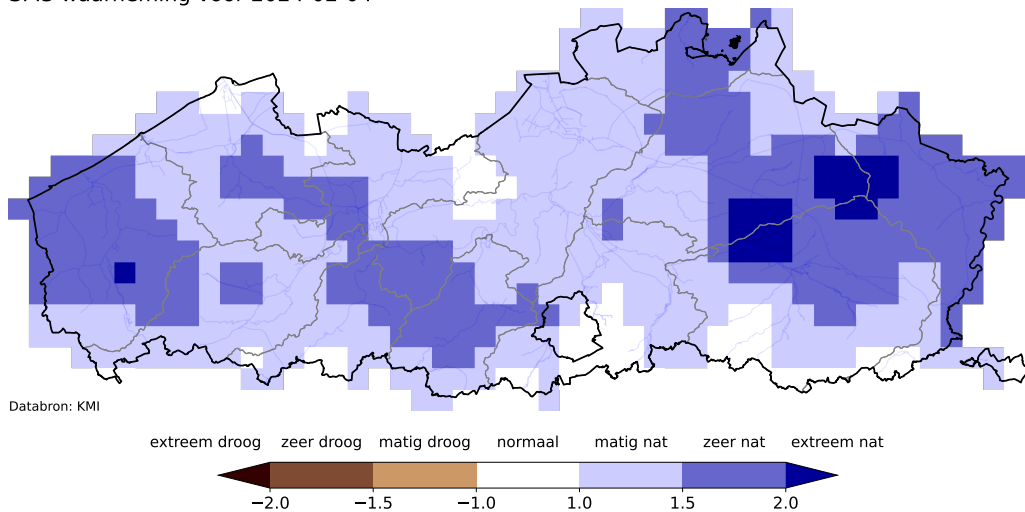
De SPI¹ index op de korte termijn (SPI-1) is op 04/02/2024 normaal in het oosten van Vlaanderen. Opvallend is dat de SPI-1 in de westelijke helft van Vlaanderen matig droog tot zeer droog (in West-Vlaanderen) scoort, terwijl in de maand januari toch een normale hoeveelheid neerslag viel (Figuur 3). Deze schijnbare tegenstelling wordt verklaard door de manier waarop de SPI berekend wordt: de index werkt met een schuivend venster dat de voorbije 30 dagen beschouwt. Bij de berekening van de SPI-1 op 4/2/2024 valt de periode met overvloedige neerslag tijdens de eerste dagen van januari net buiten dit tijdsvenster. De rest van januari verliep eerder droog, waardoor de SPI-1 op 4 februari een droge situatie schetst.

Voor de index op langere termijn (SPI-3) zien we op 4/2/2024 een mix van voornamelijk matig en zeer natte waarden, met vooral in Limburg een aantal extreem natte waarden (Bron SPI: KMI).

SPI1 waarneming voor 2024-02-04

SPI3 waarneming voor 2024-02-04

Figuur 3: Ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. Databron: KMI.

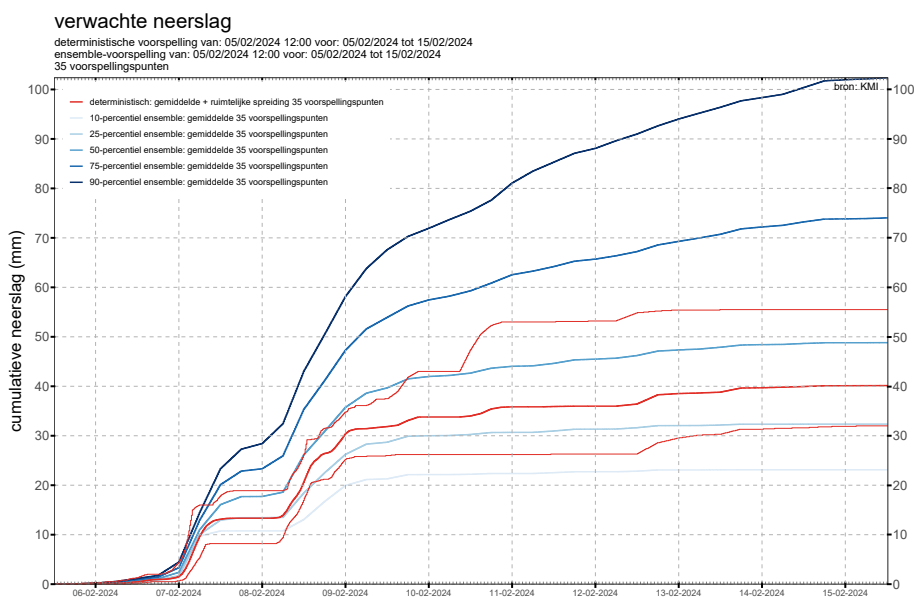
¹De Standardized Precipitation Index (SPI) geeft de afwijking van de voorbije neerslag t.o.v. het historische normaal weer. SPI-1 (korte termijn) en SPI-3 (lange termijn) geven aan hoe droog of nat de voorbije maand (30 dagen) en 3 maanden (90 dagen) waren t.o.v. dezelfde periode op de desbetreffende locatie in de voorbije 30 jaar (bron: KMI).

1.1.2 Voorspellingen

Op 6 februari wordt voor de periode tot 16 februari tussen 35,8 mm en 54,8 mm neerslag voorspeld (ruimtelijk gemiddelde van 46,2 mm; [Figuur 4](#); bron: KMI). Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) zal evolueren naar normale waarden in gans Vlaanderen.

De voorspelde SPI-3 (voorbij 3 maanden) wordt verwacht te evolueren naar voornamelijk normale waarden in het westen van Vlaanderen en hoofdzakelijk matige natte waarden in het oosten ([Figuur 5](#)).

Als gevolg van de onzekerheid en spreiding op de neerslagvoorspelling zit er ook variatie op de SPI-voorspellingen. In het geval van een droog neerslagscenario (ensemble P15) stellen we de hierboven geschetste verwachting² voor SPI-1 bij naar normale waarden in het oosten van Vlaanderen en matig tot zeer droge waarden in het westen (analoog aan de huidige SPI-1). In het geval van een nat neerslagscenario (ensemble P85), verwachten we voor de SPI-1 veelal zeer natte waarden, met in het zuiden van Limburg een duidelijk kern van extreem natte waarden. De SPI-3 zou in een droog neerslagscenario evolueren naar bijna overal in Vlaanderen normale waarden; enkel in Limburg zouden nog matig natte waarden voorkomen. In het geval van een nat neerslagscenario zou de SPI-3 evolueren naar veelal zeer natte waarden, met in het oosten van Vlaanderen voornamelijk extreem natte waarden. [Figuur 6](#) en [Figuur 7](#) illustreren dit.

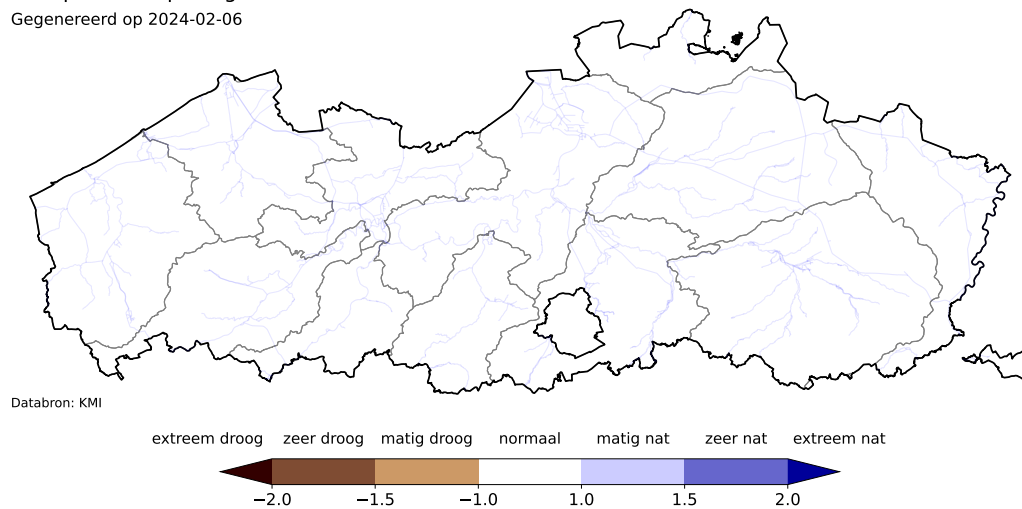

Figuur 4: Neerslagvoorspelling voor de lange termijn (bron: KMI). Gemiddelde voor de percentielen van de ensemble-voorspellingen (blauwe lijnen), en ruimtelijke variatie in de deterministische voorspelling (rode lijnen) voor 35 voorspellingspunten verspreid over Vlaanderen.

²op basis van de ensemble-gemiddelde voorspellingen

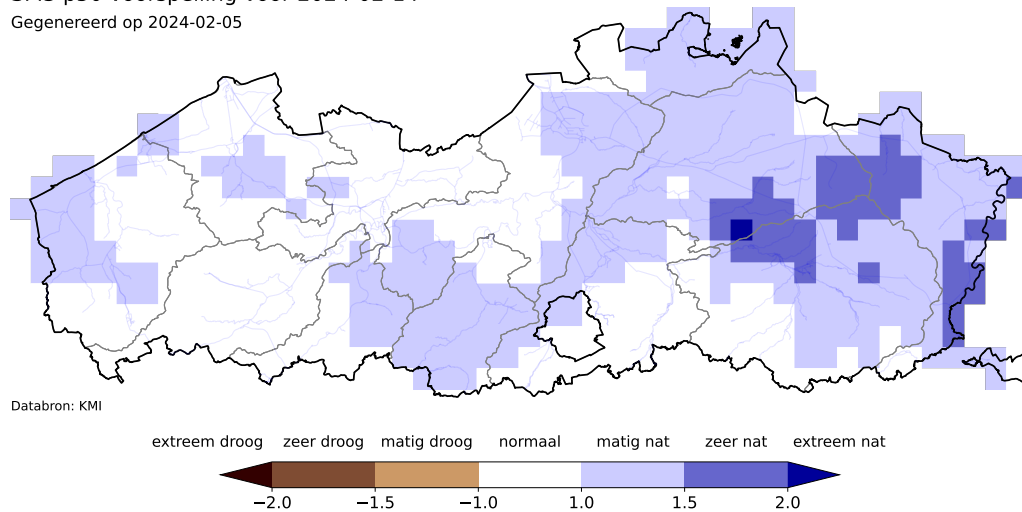
SPI1 p50 voorspelling voor 2024-02-15

Gegenereerd op 2024-02-06

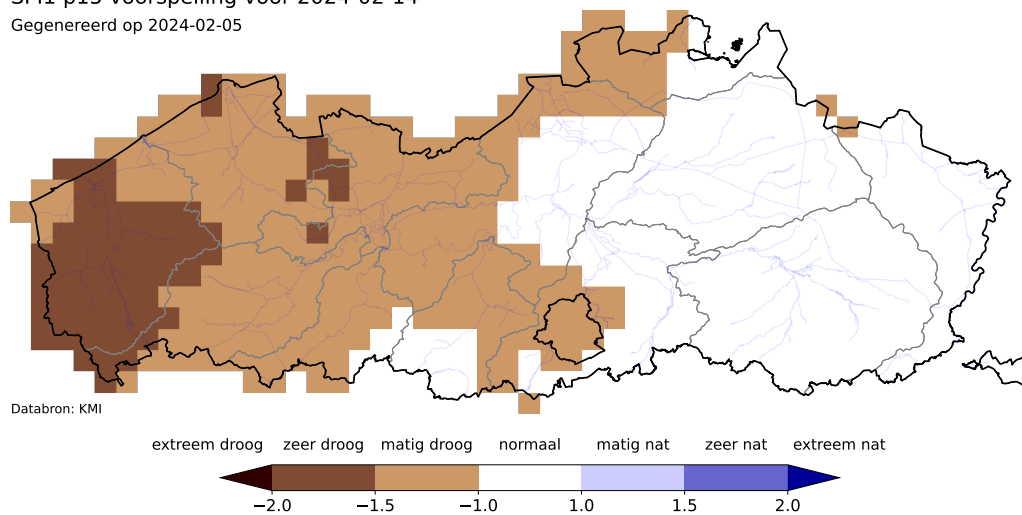
SPI3 p50 voorspelling voor 2024-02-14

Gegenereerd op 2024-02-05

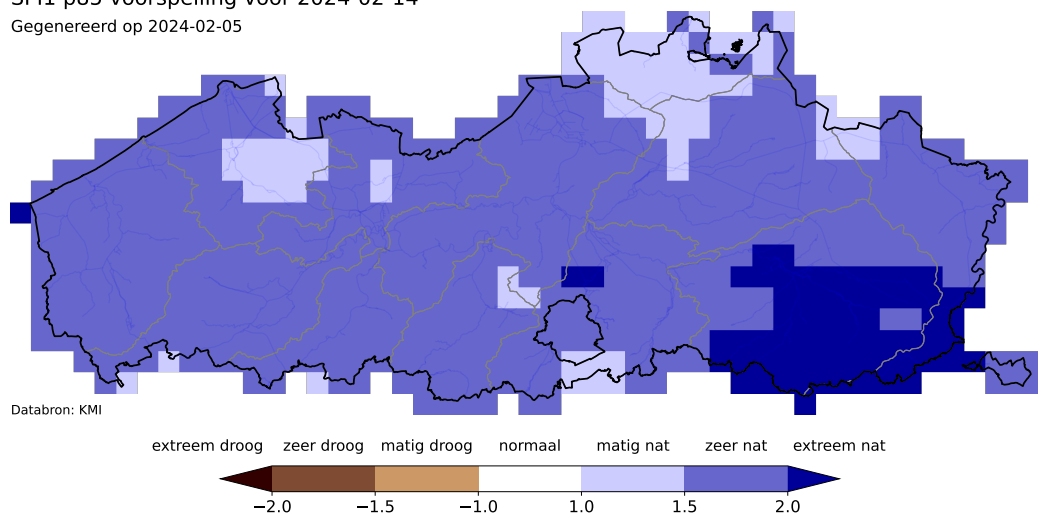

Figuur 5: Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. (bron KMI)

SPI1 p15 voorspelling voor 2024-02-14
 Gegeneerd op 2024-02-05

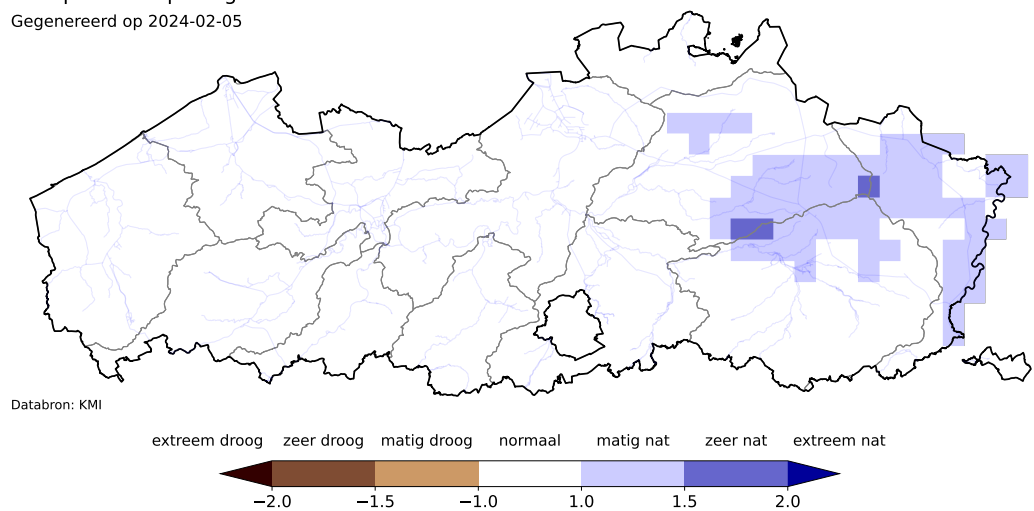

SPI1 p85 voorspelling voor 2024-02-14
 Gegeneerd op 2024-02-05

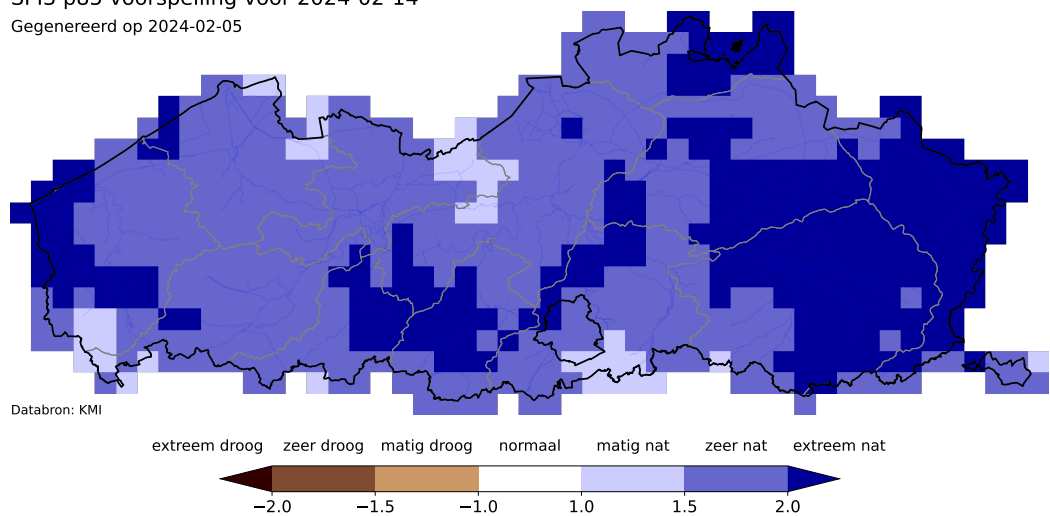

Figuur 6: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI1-indicator. (bron KMI)

SPI3 p15 voorspelling voor 2024-02-14
 Gegeneerd op 2024-02-05

SPI3 p85 voorspelling voor 2024-02-14
 Gegeneerd op 2024-02-05

Figuur 7: 15 percentiel (boven) en 85 percentiel (onder) scenario van de voorspelde SPI3-indicator. (bron KMI)

1.2 Neerslagtekort

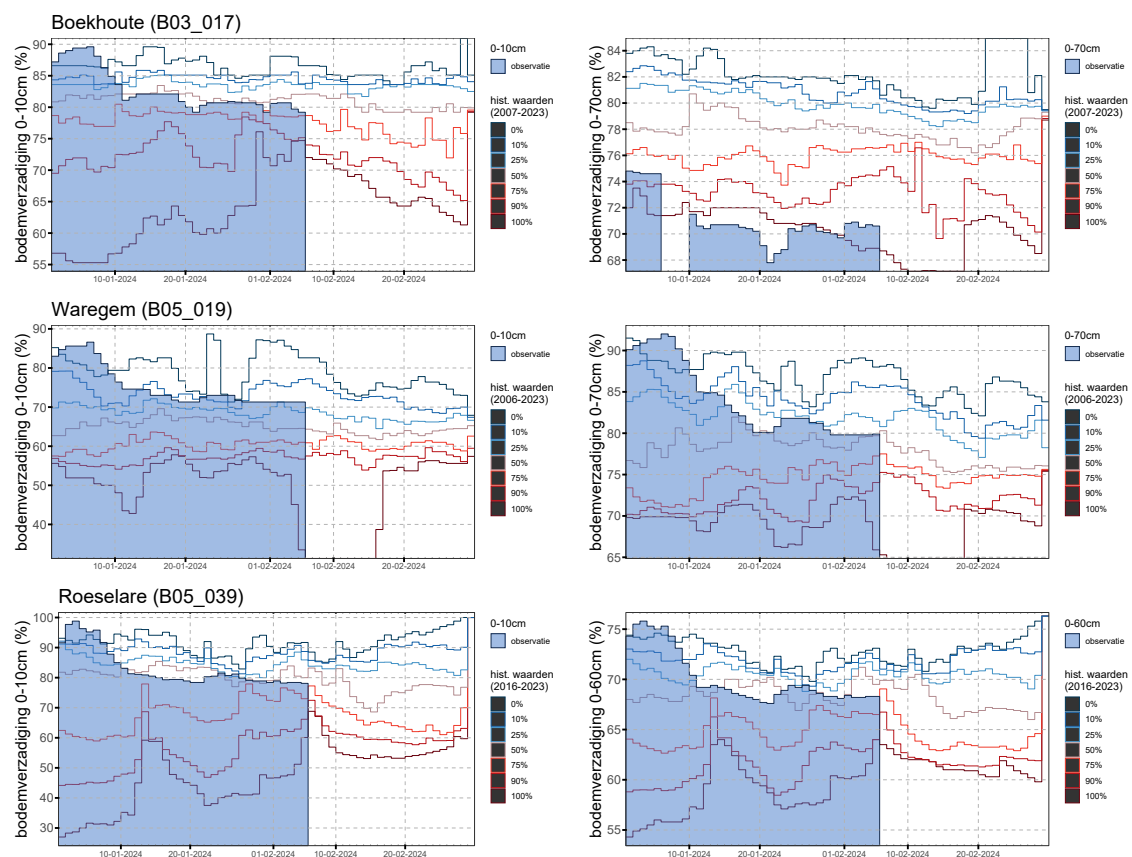
Elk jaar wordt tijdens het hydrologische zomerseizoen van 1 april t.e.m. 30 september het cumulatieve neerslagtekort berekend voor een aantal meteorologische stations. Dit cumulatieve neerslagtekort geeft het verschil weer tussen de neerslag en de potentiële evapotranspiratie die gemeten werden op deze stations, en is een indicator voor het risico op watertekort.

Op dit moment wordt geen neerslagtekort berekend.

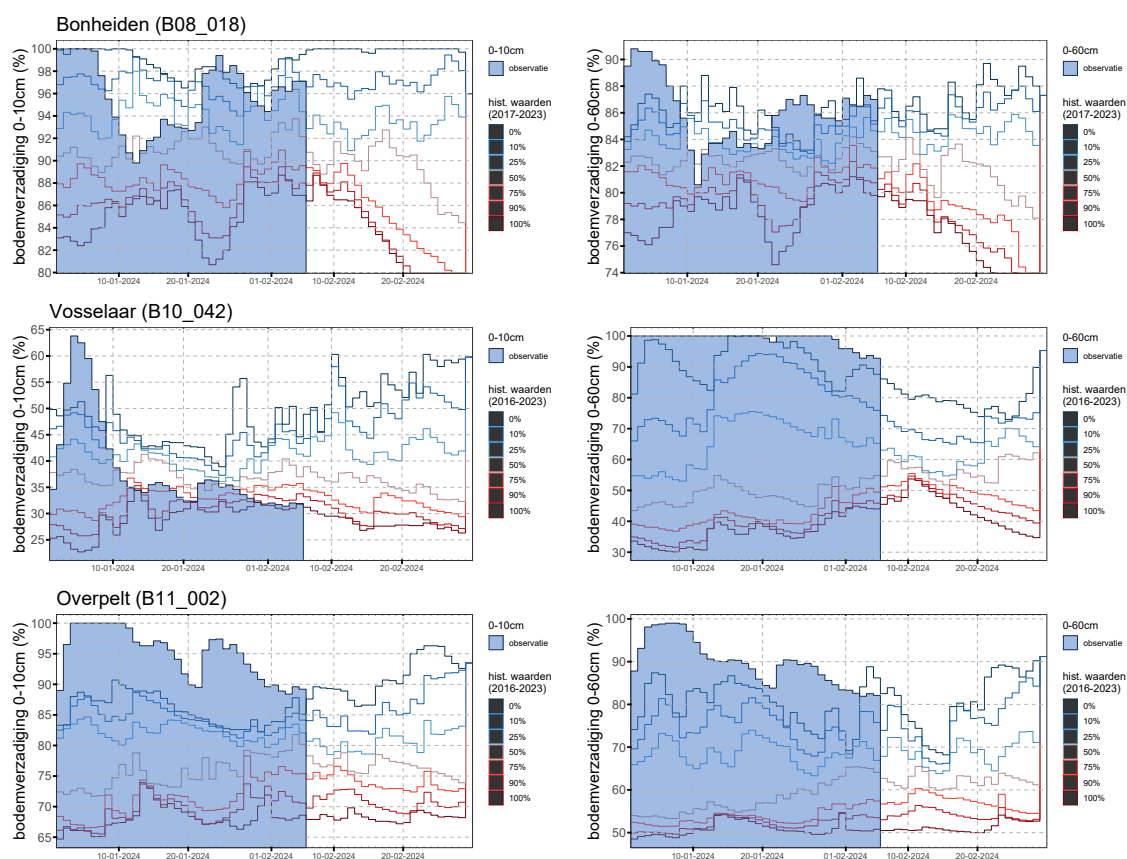
2 Hydrologie

2.1 Bodemverzadiging

De metingen van de bodemverzadiging op de verschillende stations tonen geen eenduidig beeld. Begin januari noteerden alle stations historische maxima; tijdens het verdere verloop van de maand daalden overal de meetwaarden van de bodemverzadiging. Op dit moment schommelt de bodemverzadiging op de verschillende stations tussen laag voor de tijd van het jaar en historisch hoog. Dit zien we voor zowel de 0-10 cm laag als de laag 0-70 cm (Figuur 8, Figuur 9).

Figuur 8: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meetstations van Boekhoute, Waregem en Roeselare.

Figuur 9: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meetstations van Bonheiden, Vosselaar en Overpelt.

2.2 Freatisch grondwater

De grondwaterstandindicator is gebaseerd op maandelijkse peilmetingen in het primair meetnet door de VMM, SCK en De Watergroep voor freatische peilfilters met continue meetreeksen van minstens 11 jaar. Die maandelijkse peilmetingen worden aangevuld met dagelijkse modelberekeningen voor de afgelopen 30 jaar. Op [dov.vlaanderen](https://dov.vlaanderen.be) vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

datum rapport: 06-02-2024

referentiedatum: 05-02-2024

aantal gebruikte meetplaatsen: 154

2.2.1 Historische vergelijking

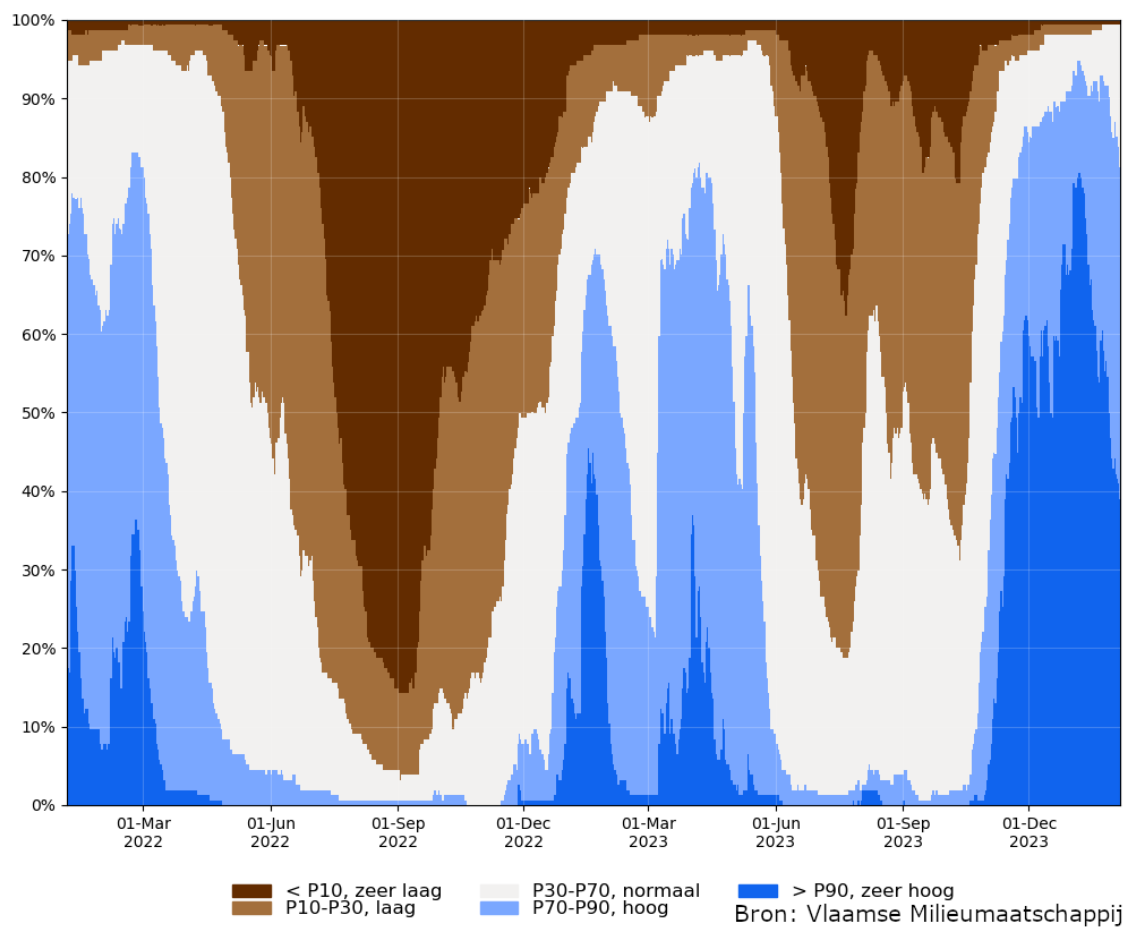
De freatische grondwaterstand schommelt tijdens het jaar: hoog op het einde van de winter en laag op het einde van de zomer. Met de grondwaterstandindicator kijken we naar de toestand van het grondwater t.o.v. alle peilen gedurende het jaar (absolute vergelijking) en de toestand voor de tijd van het jaar (relatieve vergelijking).

Absolute vergelijking: Staat het freatisch grondwater hoog of laag (t.o.v. alle peilen van de afgelopen 30 jaar)?

Op 5/2/2024 vertoonde 81% van de meetplaatsen een hoge (42%) tot zeer hoge (39%) freatische grondwaterstand. 18% vertoonde een normale en 1% een lage absolute grondwaterstand ([Figuur 10](#)).

Na de afname van het aandeel lage grondwaterstanden vanaf begin augustus 2023, zien we vanaf midden oktober ook een snelle toename van de aandelen hoge tot zeer hoge grondwaterstanden. Na de piek in de eerste week van januari neemt het aandeel (zeer) hoge grondwaterstanden weer af. Gedurende het hydrologische winterseizoen (oktober-maart) is een verschuiving naar klassen met hogere grondwaterstanden de normale trend.

Begin februari 2024 is de situatie van de (absolute) freatische grondwaterstanden hoger dan een jaar eerder: begin februari 2023 vertoonde zo'n 58% een hoge tot zeer hoge freatische grondwaterstand. Ook begin februari 2022 was de situatie na het zeer natte jaar 2021 minder hoog met 63% hoge tot zeer hoge grondwaterstanden.

Figuur 10: Absolute toestand van de freatische grondwaterstand: percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand (t.o.v. alle dagelijkse peilen van de afgelopen 30 jaar). In de winter worden vooral hoge freatische grondwaterstanden verwacht, in de zomer vooral lage.

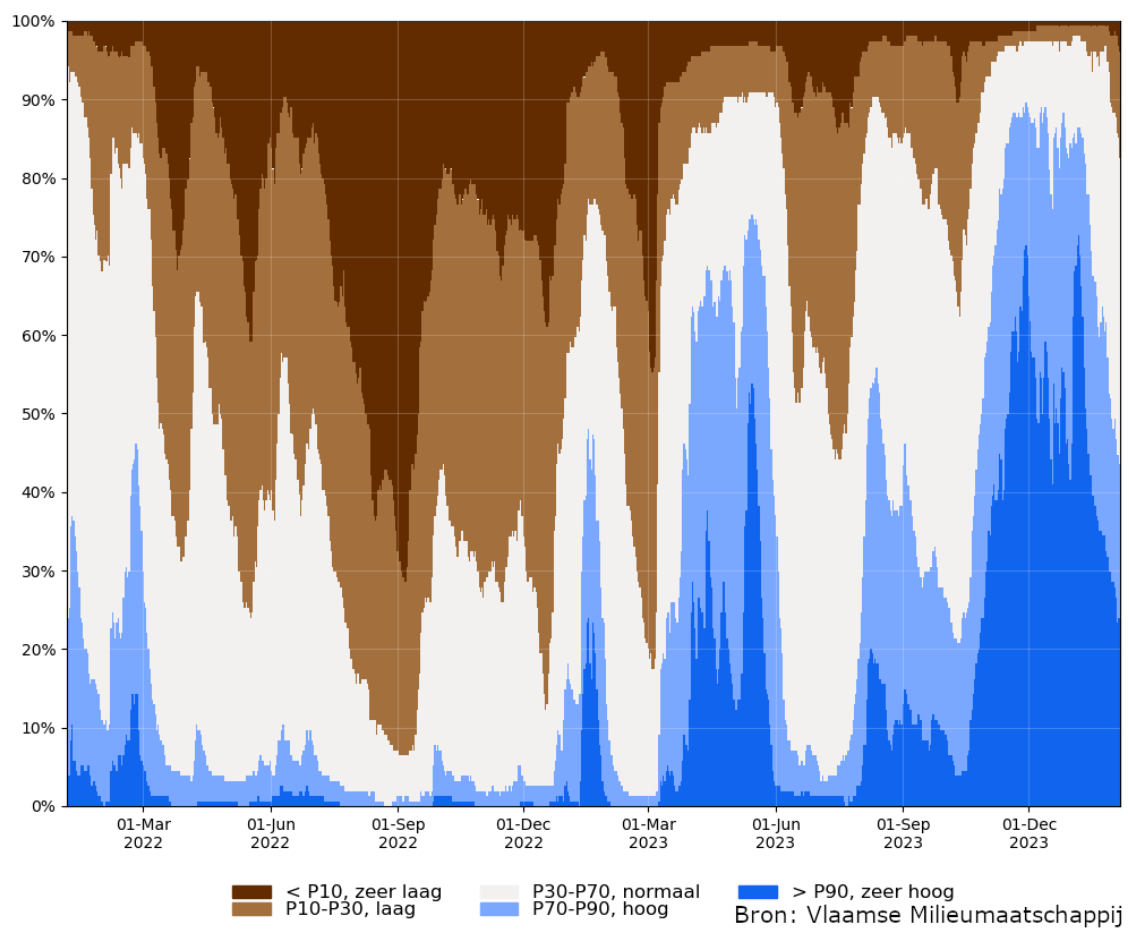
Relatieve vergelijking: Wat is de toestand van het freatische grondwater voor de tijd van het jaar?

Op 5/2/2024 vertoonde 43% van de meetlocaties een hoge (19%) tot zeer hoge (24%) freatische grondwaterstand voor de tijd van het jaar. 39% vertoonde een normale en 18% een lage (14%) tot zeer lage (4%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar ([Figuur 11](#)).

Na de regenachtige en natte laatste maanden van 2023 zien we vanaf half november 2023 tot begin 2024 een sterke toename in de aandelen (zeer) hoge freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. De neerslag van januari echter viel voornamelijk in de eerste week van de maand. De laatste weken van januari waren voornamelijk droog en dus dalen die aandelen dan ook weer sterk.

[Figuur 11](#) geeft aan dat het aandeel lage tot zeer lage standen voor de tijd van het jaar begin september 2022 een maximum had bereikt na een droge lente en uiterst droge zomer in 2022. De situatie was toen vergelijkbaar met de droge periodes van de voorbije droge zomers 2018-2020. Vanaf begin september 2022 tot eind 2023 zien we een omkering van een zeer droge naar een zeer natte situatie. Uitzonderingen daarop zijn de tijdelijke toenames van het aandeel “laag tot zeer laag” ten gevolge van 1) de zeer droge februari 2023, en 2) de zeer droge periode van midden mei tot midden juni 2023. Die werden nadien telkens weer gecompenseerd door 1) de natte maanden maart-april 2023, en 2) de natte 2e helft van 2023.

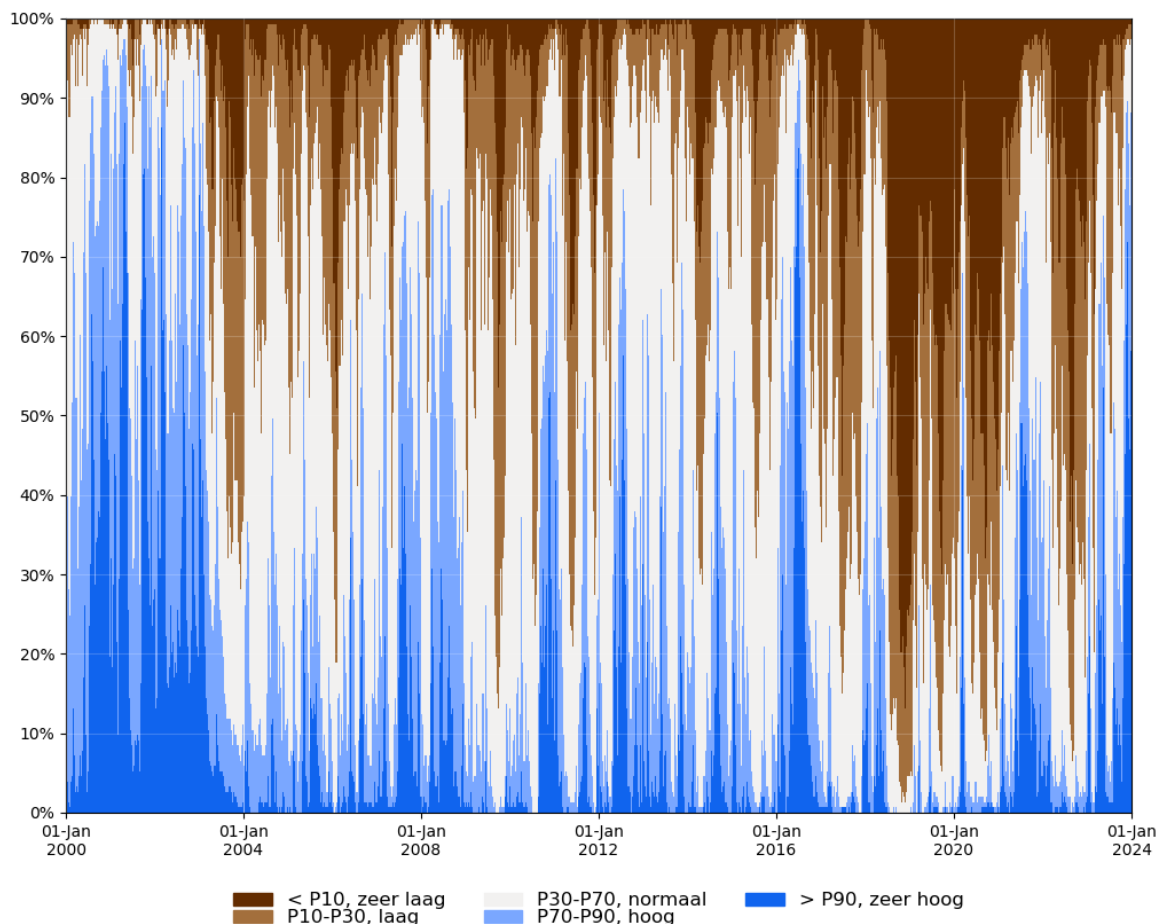
Begin februari 2024 is de situatie voor de tijd van het jaar veel “hoger” dan een jaar eerder: Begin februari 2023 waren er nog zo'n 42% lage tot zeer lage, en slechts 5% hoge tot zeer hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Ook begin februari 2022 was de situatie voor de tijd van het jaar, na het zeer natte jaar 2021, wat minder “hoog” dan nu met meer lage tot zeer lage (31%) en minder hoge tot zeer hoge (10%) grondwaterstanden voor de tijd van het jaar.

Figuur 11: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand: percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

Figuur 12 toont de grafiek voor de relatieve toestand van 1/1/2000 tot 1/1/2024. In de periode 2017-2020 zagen we duidelijk langere periodes met grotere percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Iets langere periodes met belangrijke aandelen normale/hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar kwamen toen bijna niet voor, met uitzondering van het voorjaar van 2018. De zomer van 2021 staat in sterk contrast met de droge periode daarvoor. Vanaf maart 2022 zien we terug stijgende percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Gedurende 2023 veranderde de situatie dan van droog naar zeer nat.

Deze (en de verdere) evolutie hangt af van hoeveel neerslag er valt en hoeveel water er verdampt. Neerslag en verdamping bepalen samen het neerslagtekort of -overschot. Bij een groter dan normaal neerslagtekort is het logische gevolg dat ook de grondwaterstanden sneller dalen of trager herstellen dan normaal (en vice versa). Als door klimaatverandering extreme weersomstandigheden (uitzonderlijk droog of nat) frequenter zullen optreden of langer zullen aanhouden zal dit zich ook weerspiegelen in de situatie van het freatisch grondwater (**Figuur 12**).

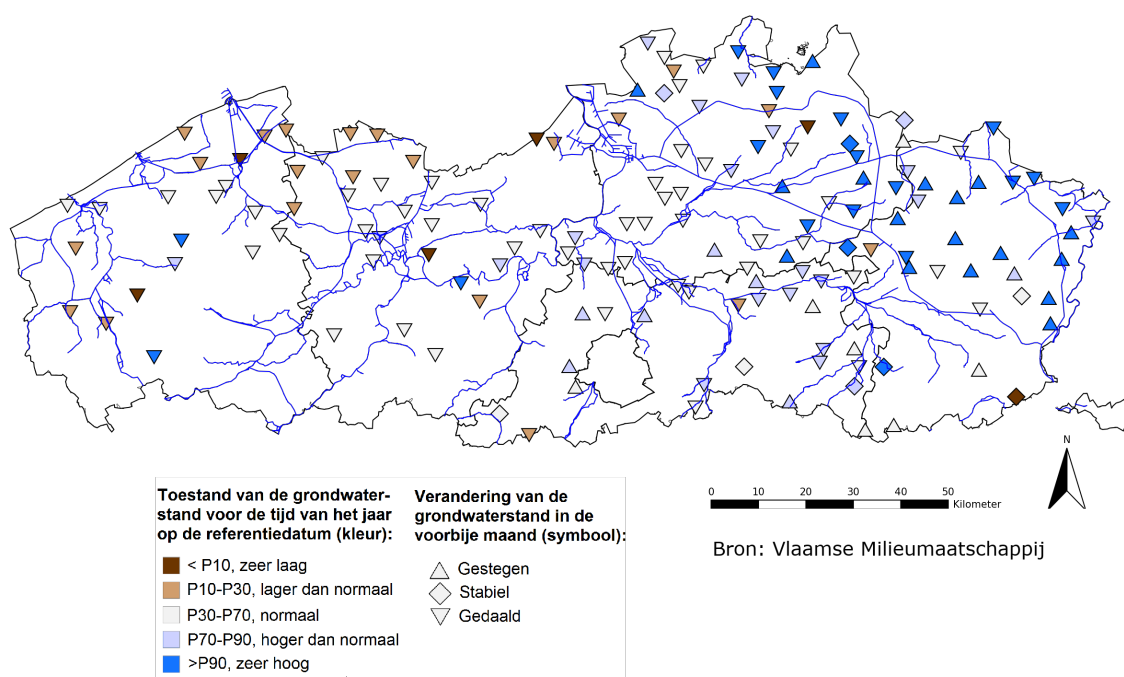
Figuur 12: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (01/01/2000 - 01/01/2024): Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

2.2.2 Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?

Op 5/2/2024 waren op 73% van de meetplaatsen de (absolute) freatische grondwaterstanden gedaald t.o.v. een maand eerder. Op 7% van de meetplaatsen bleef de stand stabiel, en op 20% was er een stijging. Gedurende het hydrologische winterseizoen (oktober-maart) is een verschuiving naar klassen met hogere grondwaterstanden de normale trend.

Op 5/2/2024 vertoonde 43% van de meetlocaties een hoge (19%) tot zeer hoge (24%) freatische grondwaterstand voor de tijd van het jaar. 39% vertoonde een normale, en 18% een lage (14%) tot zeer lage (4%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar (**Figuur 11**).

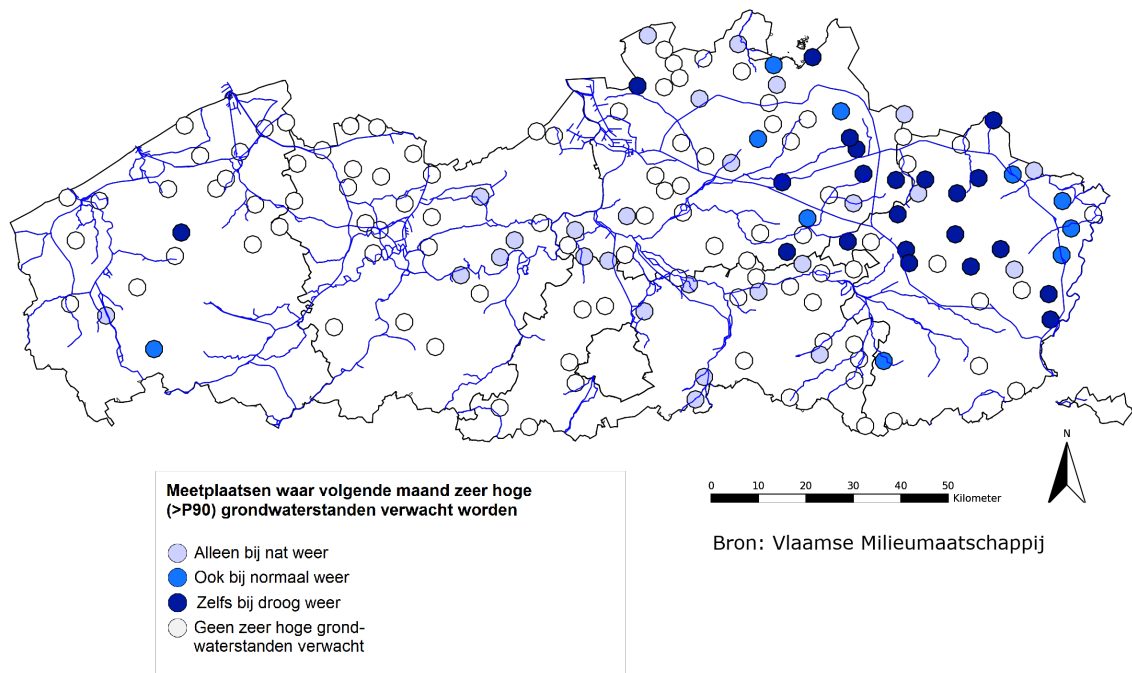
(**Figuur 13**) toont de relatieve grondwaterstandindicator met stijgende/dalende peilen. De locaties met stijgende peilen en deze met hoge tot zeer hoge peilen voor de tijd van het jaar bevinden zich voornamelijk in het oosten van Vlaanderen. Dit komt door een west-oost-neerslaggradiënt over Vlaanderen en omdat de grondwaterstanden in het westen over het algemeen wat sneller reageren op veranderende weersomstandigheden dan in het oosten.

Figuur 13: Huidige grondwaterstandsveranderingen en relatieve situering van de huidige freatische grondwaterstand.

2.2.3 Worden er volgende maand zeer hoge of zeer lage freatische grondwaterstanden verwacht?

Volgende maand verwachten we bij nat weer op 75% van de meetplaatsen zeer hoge (absolute én relatieve) grondwaterstanden, bij normaal weer op 58%, en bij droog weer nog op 38% van de meetplaatsen (Figuur 14).

Figuur 14: Meetplaatsen waar volgende maand absoluut én relatief zeer hoge (>P90) freatische grondwaterstanden verwacht worden.

Volgende maand verwachten we bijna nergens tegelijk absoluut én relatief zeer lage grondwaterstanden.

2.3 Debieten onbevaarbare waterlopen

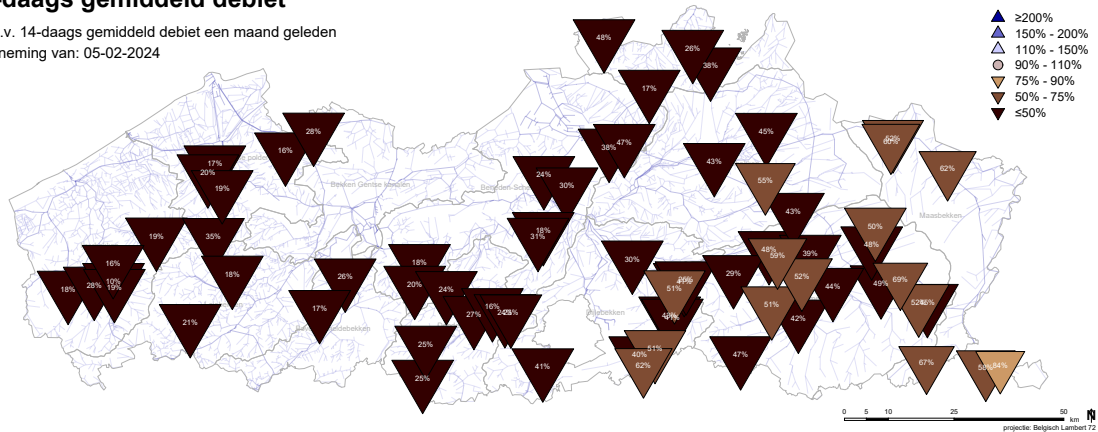
2.3.1 Waarnemingen

Begin januari zorgde overvloedige neerslag voor verhoogde debieten. Ten opzichte van een maand geleden daalden overall in Vlaanderen de 14-daags gemiddelde debieten sterk; op sommige stations in West-Vlaanderen bedraagt het 14-daags gemiddelde debiet momenteel maar 10% van wat we een maand geleden zagen. De daling is het sterkst in de westelijke helft van Vlaanderen; in vergelijking daarmee is de daling in het oosten minder uitgesproken ([Figuur 15](#), [Figuur 17](#)).

Op 5 februari meten we op 6% van de meetplaatsen lage¹ (6%) tot zeer lage (0%) 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar; deze lage waarden komen voornamelijk in de zuidelijke helft van Vlaanderen voor. Op 77% van de meetplaatsen worden normale waarden gemeten. Op 14% meten we hoge (13%) tot zeer hoge debieten (1%); deze hoge waarden komen voornamelijk in het noordoosten van Limburg voor. ([Figuur 16](#)).

14-daags gemiddeld debiet

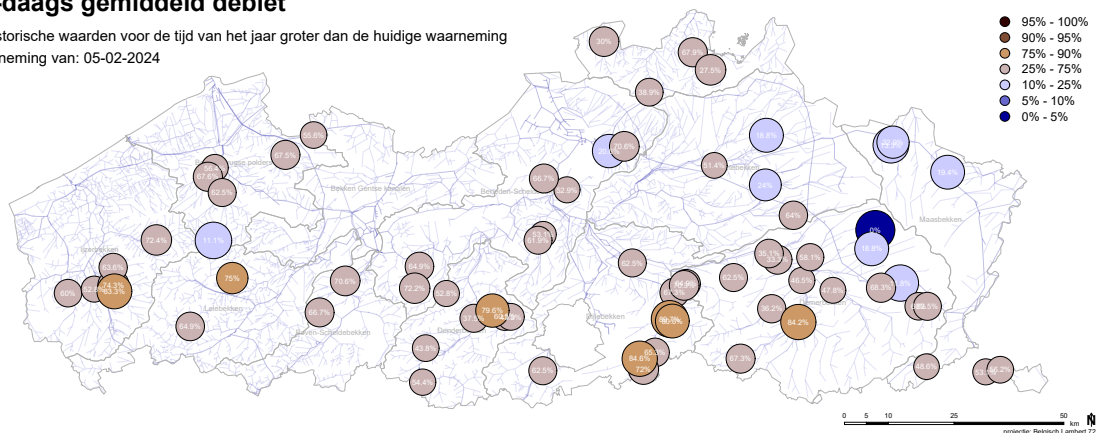
% t.o.v. 14-daags gemiddeld debiet een maand geleden
waarneming van: 05-02-2024

Figuur 15: Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet in de voorbije maand.

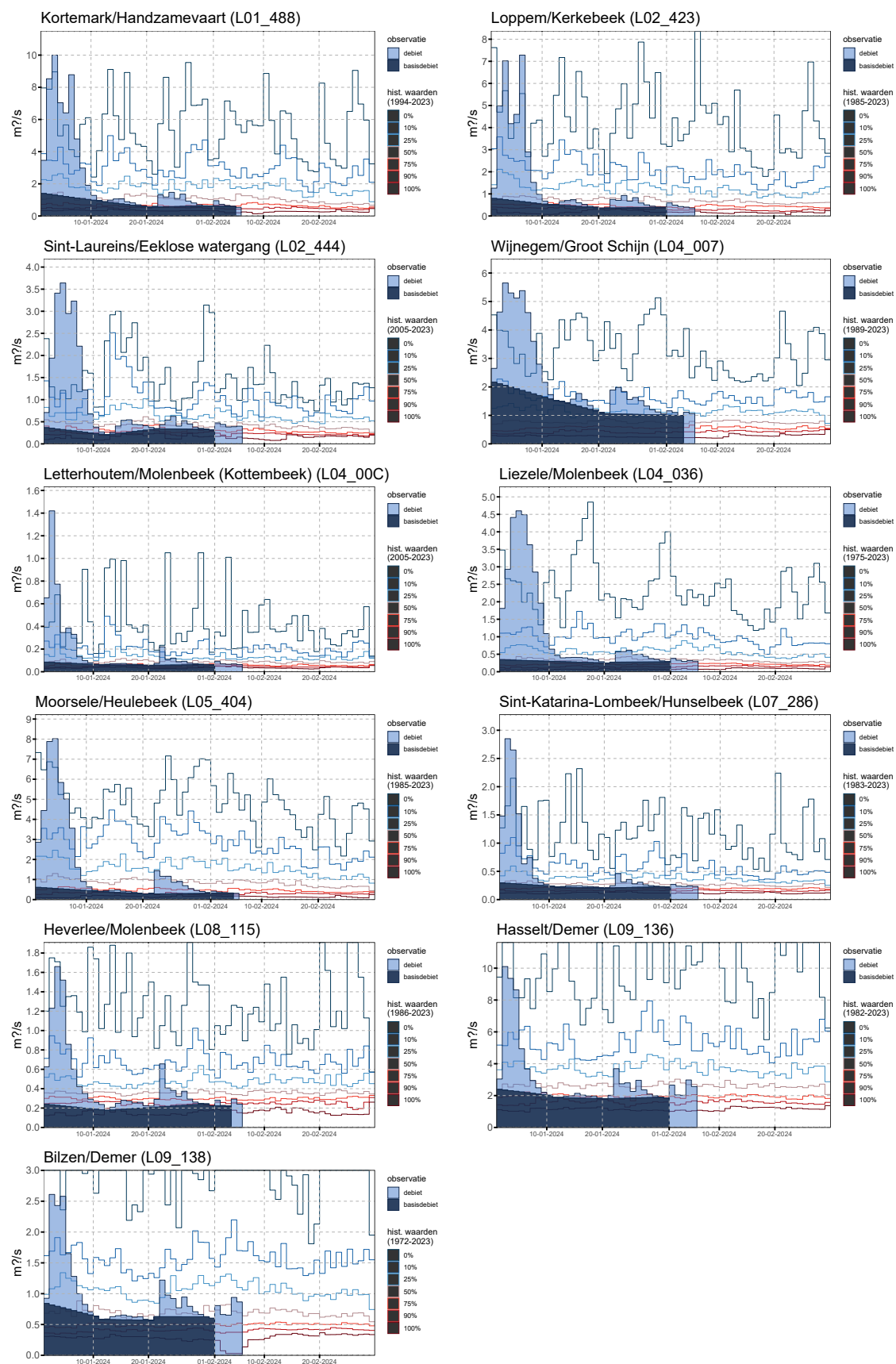
14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 05-02-2024

Figuur 16: 14-daags gemiddeld debiet als percentiel (overschrijding) van de historische waarden voor dezelfde periode van het jaar.

¹Met "zeer laag/hoog" bedoelen we dat meer dan 90% van de historische waarden voor de tijd van het jaar groter/lager zijn dan de momenteel geobserveerde waarde, "laag/hoog" wil zeggen meer dan 75 %

Figuur 17: Daggemiddelde (basis)debieten en vergelijking met historische (basis)debieten voor enkele stations.

2.3.2 Voorspellingen

Door de gevallen neerslag sinds de avond van 6 februari (plaatselijk tot 30mm) zijn de waterpeilen langs de onbevaarbare waterlopen verhoogd. Op verschillende plaatsen is het waakpeil overschreden en zijn de waterlopen buiten hun oevers getreden. Langs de Bellebeek is het water tot op straatniveau gekomen, maar nergens werden huizen bedreigd. Ook van donderdag 8 februari 's ochtends tot vrijdagochtend passeert nog een nieuwe neerslagzone, met neerslaghoeveelheden die in het westen en centrum van Vlaanderen opnieuw kunnen oplopen tot 25mm. De peilen zullen hoog blijven en plaatselijk buiten hun oevers treden. Voorlopig worden geen kritieke overstromingen vanuit de onbevaarbare waterlopen voorspeld. Dit geldt voor zowel de korte termijn (48 uur vooruit) als voor de lange termijn (10 dagen vooruit).

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.be.

3 Samenvatting

Meteorologie

Ondanks haar zeer natte start was januari uiteindelijk een doorsnee maand, ook voor wat neerslag betreft (KMI). De neerslagkaart van de voorbije maand toont een gevarieerd neerslagbeeld: de bekkens van de Nete, de Maas en de Brugse Polders tekenen zich wat natter af dan normaal; de hoeveelheid neerslag die in het IJzerbekken en het zuidelijke Demerbekken viel, zit dan weer rond of net onder de normale waarde.

Voor de volledige maand januari noteerde het KMI in Ukkel 82,0 mm neerslag; dit is 109% van de normale waarde van 75,5 mm voor januari (periode 1991-2020). De neerslagtotalen in het VMM-pluviometernetwerk variëren tussen 40,5 mm (Roeselare) en 112,9 mm (Neeroeteren), met een gemiddelde over de stations van 85,2 mm (113 % van het klimatologische gemiddelde in Ukkel).

De SPI index op de korte termijn (SPI-1) is op 04/02/2024 normaal in het oosten van Vlaanderen; in de westelijke helft van Vlaanderen scoort de SPI-1 matig tot zeer droog.

Op 6 februari wordt voor de periode tot 16 februari tussen 35,8 mm en 54,8 mm neerslag voorspeld (ruimtelijk gemiddelde van 46,2 mm; bron: KMI). Hierdoor verwachten we dat de korte termijn index (SPI-1) zal evolueren naar normale waarden in gans Vlaanderen.

Hydrologie

Op 5/2/2024 vertoonde 43% van de meetlocaties een hoge (19%) tot zeer hoge (24%) freatische grondwaterstand voor de tijd van het jaar. 39% vertoonde een normale, en 18% een lage (14%) tot zeer lage (4%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar. De situatie blijft overwegend "hoog" voor de tijd van het jaar. Vanaf de tweede week van januari 2024 viel er slechts weinig neerslag. Ten opzichte van een maand eerder zijn de freatische grondwaterstanden dan ook minder extreem hoog voor de tijd van het jaar.

Meer info over de werking van het grondwatersysteem en de betekenis van lage grondwaterstanden vind je in [dit filmpje](#). Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

Ten opzichte van een maand geleden daalden overal in Vlaanderen de 14-daags gemiddelde debieten sterk; op sommige stations in West-Vlaanderen bedraagt het 14-daags gemiddelde debiet momenteel maar 10% van wat we een maand geleden zagen. De daling is het sterkst in de westelijke helft van Vlaanderen; in vergelijking daarmee is de daling in het oosten minder uitgesproken. Op 5 februari meten we op 6% van de meetplaatsen lage (6%) tot zeer lage (0%) 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar; deze lage waarden komen voornamelijk in de zuidelijke helft van Vlaanderen voor. Op 77% van de meetplaatsen worden normale waarden gemeten. Op 14% meten we hoge (13%) tot zeer hoge debieten (1%); deze hoge waarden komen voornamelijk in het noordoosten van Limburg voor.

Door de gevallen neerslag sinds de avond van 6 februari (plaatselijk tot 30mm) zijn de waterpeilen langs de onbevaarbare waterlopen verhoogd. Op verschillende plaatsen is het waakpeil overschreden en zijn de waterlopen buiten hun oevers getreden. Langs de Bellebeek is het water tot op straatniveau gekomen, maar nergens werden huizen bedreigd. Ook van donderdag 8 februari 's ochtends tot vrijdagochtend passeert nog een nieuwe neerslagzone, met neerslaghoeveelheden die in het westen en centrum van Vlaanderen opnieuw kunnen oplopen tot 25mm. De peilen zullen hoog blijven en plaatselijk buiten hun oevers treden. Voorlopig worden geen kritieke overstromingen vanuit de onbevaarbare waterlopen voorspeld. Dit geldt voor zowel de korte termijn (48 uur vooruit) als voor de lange termijn (10 dagen vooruit). Deze overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld.